

1. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Αικατερίνη Καλέρη, το γένος Τρίμη,
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών
Γνωστικό αντικείμενο: **Φιλοσοφία του 20ου αιώνα**
Τηλ.: 2610-969907
ηλ. ταχυδρομείο: kaleri@upatras.gr

2. ΣΠΟΥΔΕΣ

εγκύκλιες:

Γυμνάσιο και Λύκειο στην Γερμανική Σχολή Αθηνών
(ελληνικό απολυτήριο και γερμανικό "Abitur")

πανεπιστημιακές:

- πτυχίο **Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας**, Παν/μιο Θεσ/νικης, 1975 (άριστα, 8 27/30)
- πτυχίο **Φιλοσοφικών Σπουδών**, Τμήμα Φ.Π.Ψ. Παν/μιου Θεσ/νίκης, 1980, (λίαν καλώς, 8 3/19)
- **μεταπτυχιακές** σπουδές στην νεώτερη γερμανική φιλολογία και νεώτερη ιστορία (Παν\μιο του Μονάχου 1976-1977) και στην φιλοσοφία, νεώτερη γερμανική φιλολογία και γενική γραμματολογία καθώς και την νεώτερη ιστορία (Πανεπιστήμιο Καρλσρούης 1977-1983) και στην συνέχεια
- **Διδακτορική διατριβή** (1990) με θέμα : «*Ein Beitrag zur Methodologie der Literarischen Stilinterpretation. Versuch einer analytischen Durchdringung hermeneutischer Strukturen*» (επιβλέποντες: Prof. Dr. Dr. h. c. mult. Hans Lenk, φιλοσοφία, και Prof. Dr. Jacob Steiner, γενική γραμματολογία και ποιητική), magna cum laude, Πανεπιστήμιο Καρλσρούης

3. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

1988 - 1993: διδακτικό επιστημονικό προσωπικό (= wissenschaftliche Angestellte), οργανική θέση του Ινστιτούτου Φιλοσοφίας του Παν/μιου της Καρλσρούης

1993 - 1994 : διδάσκουσα ως επίκουρος με σύμβαση του Π.Δ. 407/80 , Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Παν\μιου Πατρών

1994-2001: Επίκουρη Καθηγήτρια «θεωρίας της λογοτεχνίας - Ερμηνευτικής», Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Παν/μίου Πατρών (1998 μονιμοποίηση σε αυτήν την θέση κατόπιν κρίσεως),

2001 έως σήμερα : Αναπληρώτρια Καθηγήτρια «Φιλοσοφίας του 20^{ου} αιώνα», Τμήμα Φιλοσοφίας Παμ/μίου Πατρών.

4. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

- 1971-1976 : υπότροφος του ΙΚΥ, βάσει των επιδόσεων στις σπουδές Γερμανικής Φιλολογίας (Α.Π.Θ.)
- Οκτώβριος 1976 - Μάρτιος 1982 : υπότροφος της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (Deutscher Akademischer Austauschdienst, DAAD)

5. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Στο Παν/μιο Καρλσρούης

- **Οκτ. 1991 – Οκτ. 1993:** εκλεγμένο μέλος του Συμβουλίου της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών (=Fakultaetsrat, εκπρόσωπος της «μέσης βαθμίδας» του επιστημονικού διδακτικού προσωπικού)
- τακτικό μέλος της Επιτροπής Εξετάσεων Magister (Pruefungskommission) της Σχολής και
- τακτικό μέλος της Επιτροπής Σπουδών επί Διδακτορία (Promotionskommission, για

ένα διάστημα μηνών πριν την αποχώρησή μου)
Κατά το διάστημα της συμμετοχής μου στις επιτροπές αυτές είχα εργασθεί για την προσαρμογή του ισχύοντος κανονισμού των εξετάσεων Magister της Fakultät fuer Geistes- und Sozialwissenschaften στον νέο ομοσπονδιακό νόμο-πλαίσιο.

- συμβουλευτικό μέλος λόγω ειδικότητας (χωρίς ψήφο) στο εκλεκτορικό σώμα (Berufungskommission) για την εκλογή καθηγητή πρώτης βαθμίδας στο γνωστικό αντικείμενο «γραμματολογία και θεωρία της λογοτεχνίας» του Ινστιτούτου Επιστήμης της Λογοτεχνίας της Σχολής.

Στο Παν/μιο Πατρών

α) Στα Τμήματα Θεατρικών Σπουδών και Φιλολογίας

- μέλος της Προσωρινής και της Γενικής Συνέλευσης του αυτονομημένου **Τμήματος Θεατρικών Σπουδών** ως μέλος ΔΕΠ του Τμήματος (1994-2001)
- 1994-1999: μέλος της Προσωρινής Γενικής Συνέλευσης του **Τμήματος Φιλολογίας** και μέλος της πρώτης **Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών** του ίδιου Τμήματος. Συνεργάστηκα σε όλες τις διοικητικές και ακαδημαϊκές διαδικασίες για την προετοιμασία της πρώτης λειτουργίας του νέου Τμήματος και ιδιαίτερα για την διαμόρφωση του πρώτου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του νέου Τμήματος.

β) Στο Τμήμα Φιλοσοφίας

- από την αρχή της λειτουργίας του σώματος (Απρίλιος 1999) έως σήμερα : μέλος της Προσωρινής και της Γενικής Συνέλευσης του υπό ίδρυση και κατόπιν του αυτονομημένου **Τμήματος Φιλοσοφίας**, ενεργός συμμετοχή σε όλες τις διαδικασίες ανοικοδόμησης και μέλος/ συντονίστρια πολλών επιτροπών του νέου Τμήματος
- 2001-2006: Αναπληρώτρια Πρόεδρος Τμήματος Φιλοσοφίας Παν/μίου Πατρών
- 2006-2010: Πρόεδρος Τμήματος Φιλοσοφίας Παν/μίου Πατρών
- 2012/13: Αναπληρώτρια του Προέδρου του Τμήματος Φιλοσοφίας, αν. καθηγ. Κ. Βαλάκα και το 2014/15 – Αναπληρώτρια του Προέδρου του Τμήματος Φιλοσοφίας αν. καθηγ. Π. Κόντου (για σύντομο χρονικό διάστημα έως την παραίτησή του)
- από το 2007 έως και σήμερα μέλος της Επιτροπής Ο.Μ.Ε.Α. του Τμήματος (2007-2010 : Συντονίστρια)
- από την ίδρυση του Τμήματος έως και σήμερα (με μια διακοπή ενός έτους) μέλος της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος (τα έτη 2006 ως 2012/13 Συντονίστρια)
- από το 2012 έως σήμερα Διευθύντρια Μεταπτυχιακών Σπουδών (πρώτου και δεύτερου κύκλου) του Τμήματος Φιλοσοφίας

γ) Στην Σύγκλητο και σε Επιτροπές του Πανεπιστημίου

- 2006-2011: τακτικό μέλος της Συγκλήτου του Παν/μίου Πατρών (2001-2006 αναπλ. μέλος)
- μέλος πολλών επιτροπών του Πανεπιστημίου Πατρών επί σειρά ετών: τακτικό μέλος της *Επιτροπής Ερευνών (ΕΕ)*, πράγμα που ισοδυναμούσε βάσει Κανονισμού με αποκλεισμό από ερευνητικές χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων του Πανεπιστημίου, της *Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παν/μίου*, της *Επιτροπής Ενστάσεων σε Διαδικασίες Προσλήψεων Προσωπικού του Παν/μίου* καθώς και άλλων λειτουργικών Επιτροπών του ΠΠ, όπως της *Επιτροπής για την*

Προμήθεια Πάγιου Επιστημονικού Εξοπλισμού με Συγχρηματοδότηση της ΕΕ και της Επιτροπής Κατανομής Αιθουσών του Παν/μίου.

Επίσης υπήρξα τακτικό μέλος της εφορευτικής επιτροπής για την εκλογή Πρυτάνεως (2001),

έχω ορισθεί μέλος τριμελούς *Επιτροπής Ενορκης Διοικητικής Εξέτασης* (2013), ενώ υπήρξα και μέλος τριμελούς *Εκπροσώπησης του Πανεπιστημίου Πατρών* στο Παν/μίο Bydgoszcz της Πολωνίας (2008).

Διοικητικό/οργανωτικό έργο στο Τμήμα Φιλοσοφίας

Από την ίδρυση του Τμήματος έως σήμερα υπό διάφορες ιδιότητες (βλ. ανωτέρω) έχω αφιερώσει χρόνο και ενέργεια για την ανοικοδόμηση των υλικοτεχνικών υποδομών και την στελέχωση του Τμήματος κατά την πρώτη φάση λειτουργίας του (ως Αναπληρώτρια Πρόεδρος από κοινού με την πρώτη Πρόεδρο του Τμήματος Ι. Πατέλλη). Στην συνέχεια, από την ανάληψη της Προεδρίας και εξής το βάρος των προσπαθειών μου στράφηκε κυρίως στην εδραίωση και αναβάθμιση των ακαδημαϊκών δομών και ακαδημαϊκών θεσμών και λειτουργιών, ιδρύοντας μια σειρά Επιτροπών του Τμήματος, στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου και στην εδραίωση της επιστημονικής παρουσίας του νέου Τμήματος στον ελληνικό ακαδημαϊκό χώρο και την κοινωνία. Συγκεκριμένα μεταξύ άλλων:

- συμμετείχα στην διαμόρφωση του *πρώτου ΠΠΣ* του Τμήματος και συνδιοργάνωσα (μαζί με την Ι. Πατέλλη) το 2000 Πανελλήνια Επιστημονική Ημερίδα για την παρουσίασή του στην ελληνική φιλοσοφική κοινότητα,
- εισηγήθηκα την ίδρυση *Τμηματικής Βιβλιοθήκης Φιλοσοφίας* και είχα προσωπικά την αποκλειστική ευθύνη της ανοικοδόμησης και της οργάνωσής της από το 1999 έως το 2005, και στην συνέχεια ως συντονίστρια της *Επιτροπής Βιβλιοθήκης* έως το 2007,
- εισηγήθηκα τον θεσμό του ερευνητικού «*Εσωτερικού Σεμιναρίου Διδασκόντων*» στο Τμήμα τον Μάρτιο 2001 και είχα την ευθύνη του σχεδιασμού και προγραμματισμού των εκδηλώσεων του έως το 2005, και στην συνέχεια ως συντονίστρια της Επιτροπής έως το 2007, αλλά και κατά τα επόμενα έτη επανειλημμένα.
- εισηγήθηκα την *ένταξη του νέου πτυχίου φιλοσοφίας του Τμήματος στον κλάδο ΠΕ02* των εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης το 2002 και από το ακαδημ. έτος 2003/04 ανέλαβα προσωπικά την κύρια ευθύνη των εργασιών του Τμήματος (μελέτες, σύνταξη εκθέσεων, τεκμηρίωση), των διοικητικών πρωτοβουλιών και της αλληλογραφίας για την προώθηση του αιτήματος έως την θετική έκβασή του το 2007,
- συγκρότησα ως πρόεδρος του Τμήματος το 2007 *Επιτροπή Αναβάθμισης Ακαδημαϊκών Λειτουργιών και Εκπαιδευτικού Έργου του Τμήματος* (αργότερα: Προγραμματισμού και Αναβάθμισης ...: ΠΑΑΛΤ) για την συστηματική παρακολούθηση και αποτίμηση του έργου του Τμήματος και την επεξεργασία προτάσεων και σύνταξη γραπτών εκθέσεων για την χάραξη πολιτικής για την ακαδημαϊκή του ανάπτυξη και συντόνισα τις εργασίες της Επιτροπής έως το 2011.
- εισηγήθηκα την διοργάνωση από το νέο Τμήμα του *11^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Φιλοσοφίας* της Ε.Φ.Ε. με θέμα «*Η έννοια του υποκειμένου και οι μετασχηματισμοί της*» στην Πάτρα το 2008 και ανέλαβα ως πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής τον συντονισμό των εργασιών για την διοργάνωσή του.
- εισηγήθηκα ως πρόεδρος του Τμήματος την έκδοση τεύχους *Ερευνητικού Προφίλ* του Τμήματος (στο πλαίσιο δράσης του ΠΠ), δρομολόγησα τις απαιτούμενες εσωτερικές διεργασίες για τον προσδιορισμό για πρώτη φορά της ερευνητικής φυσιογνωμίας του Τμήματος και ανέλαβα την κύρια ευθύνη για τον σχεδιασμό και την επιμέλεια ύλης του τεύχους, που εκδόθηκε το 2010.
- εισηγήθηκα την θέσπιση ετήσιου *Πανελληνίου Μαθητικού Διαγωνισμού Φιλοσοφίας* υπό την αιγίδα του Παν/μίου Πατρών με κύρια ευθύνη του Τμήματος (σε συνεργασία και με άλλους φορείς) και ανέλαβα από το 2009/10 τον συντονισμό των εργασιών για την σύνταξη Κανονισμού και την πρόταση προς το αρμόδιο Υπουργείο καθώς και των

εργασιών για την πρώτη πραγματοποίησή του, ως συντονίστρια της Επιτροπής Διοργάνωσης το 2012 και στην συνέχεια το 2013 και 2014, ενώ από το 2017/18 συμμετέχω και πάλι ως μέλος στην Επιτροπή Διοργάνωσης.

- το 2010 σύνταξα με ευθύνη μου ως Πρόεδρος του Τμήματος και Συντονίστρια της Ο.Μ.Ε.Α. την *πρώτη απογραφική έκθεση* του Τμήματος στο πλαίσιο του νέου νόμου (2005) για την αξιολόγηση για τα έτη 2007-2009.

- το 2011 ανέλαβα από κοινού με τον Αν. Καθηγητή Κ. Βαλάκα την εισήγηση προς το Τμήμα και την σύνταξη διεξοδικής έκθεσης, με την οποία το Τμήμα τοποθετήθηκε για τον «νόμο Διαμαντοπούλου» για την Ανώτατη Εκπαίδευση στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης.

Επίσης, συντόνισα τις προκαταρκτικές μελέτες και τις εργασίες για την δεύτερη μεγάλη αναθεώρηση του ΠΠΣ του Τμήματος. Συγκεκριμένα:

- τον Φεβρουάριο 2011 σε συνεργασία με τους συναδέλφους Κ. Γουδέλη και Π. Κόντο (ως ομάδα εργασίας) σύνταξα εισήγηση προς το Τμήμα (Φεβρουάριος 2011) για την *αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου* του Τμήματος ως προς τα φιλοσοφικά μαθήματα του ΠΠΣ,

- τον Δεκέμβριο 2011 σε συνεργασία με τους Π. Κόντο και Κ. Βαλάκα την *Κοινή Εισήγηση των ομάδων εργασίας της Επιτροπής ΠΑΑΛΤ* για τα φιλοσοφικά και τα μη-φιλοσοφικά μαθήματα και

- το 2012/13 εργάσθηκα ως Συντονίστρια της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών για την θέσπιση διαρθρωτικών αλλαγών στο εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος και την εκπόνηση νέου *Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών* που εφαρμόζεται από το ακαδ. έτος 2013/14 στο Τμήμα.

- 2014 συντόνισα ως Δ/ντρια ΠΜΣ τις εργασίες για την έκδοση νέου ΦΕΚ για το ΠΜΣ του Τμήματος προσαρμοσμένου στη τότε νέα νομοθεσία.

- κατά το έτος 2016/17 ως Διευθύντρια του ΠΜΣ συντόνισα τις εργασίες της Συντονιστικής Επιτροπής (με τους Γ. Ζεμπέκη και Κ. Γουδέλη) για την αναθεώρηση του Κανονισμού ΠΜΣ, οι οποίες ματαιώθηκαν λόγω αλλαγής της νομοθεσίας και

- κατά τα έτη 2017/2018 και 2018/19 εργάσθηκα με κύρια ευθύνη για την σύνταξη Εισήγησης και Εκθέσεων βιωσιμότητας, σκοπιμότητας κλπ, για την Επανάδρυση του ΠΜΣ του Τμήματος, και την έκδοση ΦΕΚ επανίδρυσης του ΠΜΣ (ΦΕΚ, τ.β', 1609/9-5-2018) και στην συνέχεια για την σύνταξη του νέου Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΦΕΚ, τ.β., 2645/1-6-2019) και του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών (ΦΕΚ, τ.β., 3388/10-8-2018) του Τμήματος

6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Στο Ινστιτούτο Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου της Καρλσρούης

- 1988-1993 αυτοδύναμο διδακτικό έργο στα πλαίσια των συμβατικών μου υποχρεώσεων σε θέση επιστημονικού διδακτικού προσωπικού του Τμήματος: συνολικά 15 μαθήματα (7 προσεμινάρια και 8 σεμινάρια) αναλόγως των αναγκών του Ινστιτούτου και των ενδιαφερόντων μου. Συγκεκριμένα δίδαξα μαθήματα:

εισαγωγής στην φιλοσοφία (σύγχρονα φιλοσοφικά ρεύματα), ιστορίας της φιλοσοφίας (Πλάτωνα, William Ockham, Leibniz), εισαγωγής στην αναλυτική θεωρία της επιστήμης καθώς και σε σύγχρονες εξελίξεις στο ίδιο πεδίο, φιλοσοφίας της φυσικής γλώσσας, αναλυτικής θεωρίας της ερμηνείας, ιστορίας της ερμηνευτικής φιλοσοφίας και αισθητικής.

Στα πλαίσια της διδασκαλίας αυτής ανέθετα, παρακολουθούσα και έκρινα σεμιναριακές εργασίες φοιτητών.

- Επίσης συμμετείχα σε εισηγητικές επιτροπές κρίσης διατριβών Magister καθώς και στις εξεταστικές επιτροπές των αντίστοιχων γραπτών και προφορικών εξετάσεων.

Στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Πατρών

- 1993-2000 στα πλαίσια των συμβατικών μου υποχρεώσεων ως επίκουρος καθηγήτρια στο Τμήμα δίδαξα μαθήματα: θεωρίας της λογοτεχνίας, ιστορίας και θεωρίας του γερμανικού δράματος (παραδόσεις και σεμινάρια) και θεωρίας του ύφους.

Στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών

- από το 1997/98 και επί τρία έτη δίδαξα το μάθημα της θεωρίας της λογοτεχνίας

Στο Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών

- από το 2001 έχω διδάξει μαθήματα εισαγωγής στα φιλοσοφικά ρεύματα του 20^{ου} αιώνα, αισθητικής, ερμηνευτικής – φαινομενολογίας και αισθητικής
- το 2010/11 δίδαξα το μάθημα “Dilthey’ s Abhandlung ueber die Gewissheit unseres Glubens fuer die Realitaet der Aussenwelt” στην γερμανική γλώσσα στα πλαίσια του προγράμματος Ερασμος.

Στο Τμήμα Μ.Ι.Θ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών

Εχω διδάξει κατ’ επανάληψιν και επί σειρά ετών υποχρεωτικά και επιλογής μαθήματα ερμηνευτικής και θεωρίας και μεθοδολογίας των ανθρωπιστικών επιστημών (κατόπιν προσκλήσεως του Τμήματος, με σύμβαση ΠΔ 407/80, εν μέρει αναπληρώνοντας τον καθηγητή Τάσο Μπουγά)

Στο Διαπανεπιστημιακό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας του Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε. με το Τμήμα Εφαρμοσμένων Μαθηματικών του Ε.Μ.Π. μαθήματα επιλογής στο γνωστικό πεδίο της ερμηνευτικής και της μεθοδολογίας των αναθρωπιστικών επιστημών (2006/07)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1995 υπέβαλα ως επιστημονικός υπεύθυνος πρόταση προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ για την «Υποστήριξη της Οργάνωσης και Λειτουργίας της Υφιστάμενης Βιβλιοθήκης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών», η οποία εντάχθηκε στο πρόγραμμα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Παν/μίου και χρηματοδοτήθηκε από το ΧΕ1996/97.

2009 υποβολή ερευνητικής πρότασης Ηράκλειτος ΙΙ και 2013 υποβολή ερευνητικής πρότασης Καραθεοδωρή, οι οποίες δεν έτυχαν χρηματοδότησης παρά το γεγονός ότι μοριοδοτήθηκαν υψηλά.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Μέλος

της (γερμανικής) εταιρείας αναλυτικής φιλοσοφίας (Gesellschaft fuer Analytische Philosophie eV.),

της Γερμανικής Φιλοσοφικής Εταιρείας («Allgemeine Gesellschaft fuer Philosophie in Deutschland»),

της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας

της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας

7. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ και λοιπό ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑΛΕΞΗ ή (ΓΡΑΠΤΗ) ΕΙΣΗΓΗΣΗ

1988: Ινστιτούτο Φιλοσοφίας του Τεχνικού Παν/μιου της Βουδαπέστης.
Επίσκεψη ερευνητικής συνεργασίας μίας εβδομάδας στο πλαίσιο προγράμματος κινητικότητας και επιστημονικής συνεργασίας μεταξύ των Παν/μίων Καρλσρούης και Βουδαπέστης.

Διάλεξη: *“Einheit der Wissenschaft und Autonomieanspruch der Geisteswissenschaften”*

1993: Symposium «Zeichen und Interpretation» με χρηματοδότηση της Werner-Reimer-Stiftung, Bad Homburg v. d. H., διοργανωτής: Joseph Simon, Παν/μιο της Βόννης (έκδοση συλλογικού τόμου).

Εισήγηση: *“Thesen zu einem verallgemeinerten Begriff der Interpretation”*

1995: Forschungskolloquium, του ερευνητικού διδακτικού προσωπικού "μεσαιών βαθμίδων", Universitaet Konstanz, Fachgruppe Philosophie,

Διάλεξη: *“Zur ontologischen Relevanz des Verstehens”*

1995: Τριήμερο ερευνητικό *Diskussionsseminar* με θέμα *«Interpretationsphilosophie»* από κοινού με τον καθηγητή Hans Lenk με φοιτητές προχωρημένων σπουδών, 20-22 Ιουλίου, Ινστιτούτο Φιλοσοφίας Παν/μίου Καρλσρούης

1997: Internationale Fachkonferenz: *“Rueckkehr des Autors?”* της Deutsche Forschungsgemeinschaft, Kloster Irsee, Βαυαρία.

Τετραήμερη διεθνής κλειστή επιστημονική συνάντηση ειδικών (έκδοση συλλογικού τόμου), διοργάνωση F. Jannidis, G. Lauer, M. Martinez, Παν/μιο Μονάχου και S. Winko, Παν/μιο Αμβούργου

Γραπτή Εισήγηση: *“Werkimmanenz und Autor”*

2001: Internationale Fachkonferenz: *«Die Geschichte der Hermeneutik und die Methodik der textinterpretierenden Disziplinen»*, της Deutsche Forschungsgemeinschaft, 19-22 Νοεμβρίου, Rauischholzhausen, Hessen.

Τετραήμερη διεθνής κλειστή επιστημονική συνάντηση ειδικών (έκδοση συλλογικού τόμου), διοργάνωση J. Schoenert, Παν/μιο Αμβούργου, Fr. Vollhardt, Παν/μιο Giessen

Γραπτή Εισήγηση: *«Transformation der Erkenntnistheorie: aesthetische Wahrheit bei G. F. Meier”*

2015: Konferenz: *“Parmenidean Ways. The Poem and its Reception”*, 3-4 Ιουλίου Leipzig, διοργάνωση N. Psarros, Pirmin Stekeler-Welthofer, Παν/μιο Λειψίας, P. Thanasas. Παν/μιο Θεσσαλονίκης

Εισήγηση: *“Sein und Vollkommenheit. Vom Ursprung eines technischen Begriffs der Philosophie bei Parmenides”*

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ

9th International Congress on Logic, Methodology and Philosophy of Science της Διεθνούς Εταιρείας Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Ουψάλα, 1991. Θέμα: *“On the structural analogy between hermeneutical interpretation and scientific theoretization”*

«Αναλύωμεν», 1^ο συνέδριο της Gesellschaft fuer Analytische Philosophie e.V, Saarbruecken, Οκτ. 1991, (επελέγη μετά από κρίση και στην δημοσίευση των πρακτικών), Θέμα: *“Zur strukturellen Analogie zwischen hermeneutischem Interpretieren und wissenschaftlichem Theoretisieren”*,

17^ο Συνέδριο “Cognitio humana – Dynamik des Wissens und der Werte” της Γερμανικής Φιλοσοφικής Εταιρείας, διοργάνωση Chr. Hubig και Hans Poser, Λειψία, Σεπτ. 1996, Θέμα: *“Stil als theoretischer Grundbegriff der Aesthetik. Ein methodologischer Ansatz”*

B’ Διεθνές Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αθήνα, Νοέμβριος 1998, **Θέμα:** «Το ύφος σε μια εργοκεντρική, ερμηνευτική αισθητική της λογοτεχνίας»

11^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας, Πάτρα, 2008, Θέμα: *«Υποκείμενο και ουσία στην φιλοσοφία του Β. Ντίλταϊ»*

2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Αθήνα, 2012, Θέμα: *«Ερμηνευτικός κύκλος: μια ανάλυση της λογικής δομής της μεθόδου της ερμηνείας στις ανθρωπιστικές επιστήμες»*

23^ο Παγκόσμιο Συνέδριο της Διεθνούς Ομοσπονδίας Φιλοσοφικών Εταιρειών (FISP), Αθήνα 2013, Θέμα: *«Die Ueberwindung des Dualismus in Wilhelm Diltheys erkenntnistheoretischem und ontologischem Denken”*

6th Biennial Conference of Presocratic Studies της International Association for Presocratic Studies, διοργάνωση Richard D. McKirahan, Δελφοί 24-29 Ιουνίου 2018, Θέμα: *«Momente einer internen Dynamik des ‘eon’ in Parmenides’ Gedicht»*

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΗΜΕΡΙΔΕΣ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

(με κλειστό κύκλο συμμετεχόντων)

- **1996:** Σεμινάριο Διδασκόντων του Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε., **Θέμα:** *«Η ερμηνεία ως κοινό μεθοδολογικό θεμέλιο θετικών και ανθρωπιστικών επιστημών»* (κατόπιν προσκλήσεως)
- **1998:** Ημερίδα «Διαφωτισμός και Επιστημονική Σκέψη» του Τμήματος ΤΕΕΑΠΗ Παν/μίου Πατρών προς τιμήν του καθηγητή Αύγουστου Μπαγιόνα, **Θέμα:** *«Ερμηνευτική και Διαφωτισμός»*
- **2002:** Ημερίδα «Λογοτεχνία και Ανάγνωση», του Εργαστηρίου Συγκριτικής Γραμματολογίας του Α.Π.Θ., διοργάνωση: Γ. Φρέρης. **Θέμα:** *«Λογοτεχνική ερμηνεία και ανάγνωση»* (κατόπιν προσκλήσεως)
- **2005:** Συνέδριο «Η φιλοσοφία σήμερα», στην μνήμη του Κοσμά Ψυχοπαίδη, Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης. **Θέμα:** *«Η φιλοσοφία των ανθρωπιστικών επιστημών σήμερα»* (κατόπιν προσκλήσεως)
- **2008:** Δημερίδα «Υλη και Δύναμη» του Τμήματος Φιλοσοφίας Παν/μίου Πατρών, διοργάνωση: Ε. Βαμπούλης. **Θέμα:** *«Γνωσιολογία της Δύναμης στην Νευτώνια Φυσική»*
- **2014:** Δημερίδα «Η φιλοσοφία στην εκπαίδευση IV: ειδικές θεματικές της διδασκαλίας του μαθήματος στην Β’ Λυκείου» του Τμήματος Φιλοσοφίας του Παν/μίου Πατρών, **Θέμα:** *«Επανεξετάζοντας κρίσιμες έννοιες της φιλοσοφίας της τέχνης»*
- **2015:** Συνέδριο «Κριτική, Ερμηνεία και Πράξη» του Τμήματος Φιλοσοφίας προς τιμήν της Ομότιμης Καθηγήτριας Ιόλης Πατέλλη, 22-24 Ιανουαρίου, **Θέμα:** *«Πρό-λογικά επίπεδα συνείδησης του πραγματικού κατά τον Β. Ντίλταϊ»*
- **2016:** Εργαστήριο Νεότερης και Συγκριτικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας Παν/μίου Πατρών, 24 Φεβρουαρίου, ομιλήτρια με **θέμα:** *«Κατηγορίες ύφους και ερμηνευτική του ποιητικού λόγου»*
- **2017:** Σεμινάριο ερευνητικής ομάδας «Phaenomenologica», 10 Φεβρουαρίου,

Θέμα παρουσίασης: «*Πρό-λογικά επίπεδα συνείδησης του πραγματικού κατά τον Β. Ντίλταϊ*» (διευρυμένη και επεξεργασμένη εκδοχή της ανακοίνωσης 2015)

- **2017:** Εργαστήριο Νεότερης και Συγκριτικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας Παν/μίου Πατρών, 21 Φεβρουαρίου, συνομιλήτρια με ομιλήτρια την Επικ. Καθηγήτρια του ΠΠ Θ. Νιφτανίδου στο **Θέμα:** «Ο Ιωάννης Συκουτρής ως αναγνώστης του F. D. E. Schleiermacher»

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΗ ΟΜΙΛΗΤΡΙΑ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1997.: “Romania I”, (1^ο Κοινό Συνέδριο των Εταιρειών Ρωμανικής Φιλολογίας στην Γερμανία). Εισαγωγική διάλεξη της θεματικής περιοχής “Die erfundenen Wirklichkeiten romanischer Erzaehlliteratur”

Θέμα: “*Was ist eine dichterische Welt? Zur Frage nach der spezifisch dichterischen Semiose*”

2007: 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών, Τμήμα Ε.Ε.Α.Π.Η. Παν/μίου Πατρών (κεντρική ομιλήτρια)

Θέμα: «*Επινόηση και εμπειρία στην συγκρότηση επιστημονικών θεωριών*»

2017: 2^ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο «*Διδακτικές Διαδρομές στο σημερινό σχολείο*», διοργάνωση: Πειραματικό Λύκειο Παν/μίου Πατρών (κεντρική ομιλήτρια)

Θέμα: «*Τι είναι η κατανόηση; Αναλυτική μιας θεμελιώδους έννοιας της μεθοδολογίας των ανθρωπιστικών επιστημών*»

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ (κατόπιν προσκλήσεως)

- «*Η ερμηνεία ως κοινό μεθοδολογικό θεμέλιο θετικών και ανθρωπιστικών επιστημών*» Μάρτιος 1996, **Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία**.
- «*Ο “Woyzeck” του Georg Buechner και η “Φόνισσα” του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη. Ανίχνευση μιας λογοτεχνικής συγγένειας*», Απρίλιος 1997 διάλεξη στο **Ινστιτούτο Γκαίτε της Πάτρας** (και προβολή της ανωτέρω διάλεξης από το τηλεοπτικό κανάλι της Πάτρας Super B στις 21 Απριλίου 1997)
- «*Platons Analytik des Schoenen in Hippias Major*», **Festkolloquium, Institut fuer Philosophie** του Παν/μίου της Καρλσρούης, για την αποχώρηση από την υπηρεσία του Akad. Oberrat und Prof. Dr. W. Breidert, Ιούνιος 2003
- «*Το ζήτημα της αντικειμενικότητας στις ανθρωπιστικές επιστήμες*», σειρά δημοσίων διαλέξεων του **Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε.**, Φεβρουάριος 2009
- «*Το ποιητικό φαινόμενο: λυρικότητα, επικότητα, δραματικότητα*», **1^ο Συμπόσιο Φιλοσοφίας Δήμου Σύρου**, Σεπτ. 2012
- «*Υφος και είδη του ποιητικού λόγου*», διάλεξη σε εκπαιδευτικούς μετά από πρόσκληση του **Γυμνασίου Κύμης** (Ευβοίας), 9 Μαΐου 2014
- «*Η κρίση στη Φιλοσοφία των ανθρωπιστικών επιστημών σήμερα*», **Διακίδειος Σχολή Λαού**, Πάτρα, 23 Μαΐου 2015
- “*Pragmatische Philosophie*” **Round table μαζί με Hans Poser (Technische Univ. Berlin) και G. Gebauer (Freie Univ. Berlin)**, εορταστική εκδήλωση του Παν/μίου της Καρλσρούης για τα 80α γενέθλια του Prof. Dr. Dr. h.c. mult Hans Lenk, 2015

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ και ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΗΜΕΡΙΔΩΝ

- Διήμερο Διεθνές Ερευνητικό Εργαστήριο «Ντίλταϊ και καντιανή αισθητική κατά τον R. Makkreel» με την συμμετοχή του R. Makkreel και προσκεκλημένων Ελλήνων ερευνητών, Πάτρα 2006 (διοργανώτρια)
- 11^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας, «Η έννοια του Υποκειμένου και οι Μετασχηματισμοί της», Πάτρα, Νοεμβρ. 2008: Πρόεδρος της Τοπικής Οργανωτικής και μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής
- «Η Φιλοσοφία στην Εκπαίδευση», Ημερίδα, Πάτρα, Δεκ, 2011 (διοργανώτρια)
- «Η Φιλοσοφία στην Εκπαίδευση II: Προτάσεις για την διδακτική πράξη του μαθήματος της φιλοσοφίας στο Λύκειο», Ημερίδα, Πάτρα, Μάρτιος 2012 (συνδιοργανώτρια μαζί με Μ. Μουζάλα)
- «Η Φιλοσοφία στην Εκπαίδευση III: Οι ιδέες του Διαφωτισμού στο αναλυτικό πρόγραμμα του Λυκείου», Ημερίδα, Πάτρα, Μάρτιος 2013 (διοργανώτρια)
- 23^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Διεθνούς Ομοσπονδίας Εταιρειών Φιλοσοφίας (FISP), Αθήνα, Αύγουστος 2013: μέλος της οργανωτικής επιτροπής
- «Η φιλοσοφία στην Εκπαίδευση IV: ειδικές θεματικές της διδασκαλίας του μαθήματος στην Β' Λυκείου», Δημερίδα, Πάτρα 28/29 Μαρτίου 2014 (διοργανώτρια)

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

(υπό τα ονόματα: Katharina Trimi-Kaleri, Ekaterini Kaleri, Αικατερίνη Καλέρη)

Μονογραφίες

1. *Methodologie der Literarischen Stilinterpretation. Versuch einer analytischen Durchdringung hermeneutischer Strukturen*, Wuerzburg (Koenigshausen und Neumann) 1993, σελίδες: 241 [= ελαφρώς επαυξημένη έκδοση της διατριβής: *Ein Beitrag zur Methodologie der literarischen Stilinterpretation*, Karlsruhe 1990]

σε προετοιμασία

2. *Βίλχελμ Ντίλταϊ: Από τις ανθρωπιστικές επιστήμες προς μια ερμηνευτική φιλοσοφία*, Η μονογραφία θα εκδοθεί από τις εκδόσεις Ροές, η ολοκλήρωση της συγγραφής έχει καθυστερήσει και η έκδοση αναμένεται στις αρχές του 2020

Έκδοση

Hans Lenk, *Philosophie und Interpretation. Vorlesungen zur Entwicklung konstruktivistischer Interpretationsansätze*. Ueberarbeitet unter der Mitwirkung von E. Kaleri, Frankfurt a.M. (Suhrkamp) 1993, σελίδες: 283

Συμμετοχή στην εκτεταμένη επιστημονική αναθεώρηση, την επεξεργασία, τον εμπλουτισμό και την οργάνωση του υλικού των παραδόσεων του ακδ. έτους 1989/90 του καθηγητή Hans Lenk στο Ινστιτούτο Φιλοσοφίας του Παν/μίου της Καρλσρούης για την έκδοσή τους ως μονογραφίας, όπως αυτό σημειώνεται βιβλιογραφικά στην έκδοση και αναγνωρίζεται στο προεισαγωγικό σημείωμα (Vorbemerkung) του τόμου. [Εκτός αυτού στην έκδοση αυτή συμμετέχω και με 5 αυτοτελή κεφάλαια βλ. πιο κάτω]

Επιμέλεια

Έχω σχεδιάσει και επιμεληθεί το **Αφιέρωμα: Ερμηνευτική** στο Περιοδικό: *ΙΝΔΙΚΤΟΣ*, 2001, τεύχος 15, σελίδες:180

Μετάφραση

«Βίλχελμ Ντίλταϊ, Προχώρημα πέρα απ' τον Καντ» (= Ερμηνευτικά σχολιασμένη μετάφραση του σύντομου κατάλοιπου κειμένου του Βίλχελμ Ντίλταϊ «Fortgang über Kant»), στο περιοδικό: ΙΝΔΙΚΤΟΣ, 2001, τεύχος 15, σελ.

Βιβλιοκρισία

του: **Friedrich Schleiermacher: Περί μετάφρασης, ερμηνείας και κριτικής** (μτφρ. Δ. Υφαντής & Β. Κακοσίμου· Αθήνα: Ροές 2017). *Κριτικά* 2018-04, <<http://www.philosophica.gr/critica/2018-04.html>>

Αρθρα (σε επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων κατόπιν επιλογής και συλλογικούς τόμους, κεφάλαια σε βιβλία)

1. «**“Non-statement view” empirischer Theorien kontra “statement view” . Anmerkungen zu einer zehnjährigen Diskussion**». Στο: Fulda, E. /Maring, M. (Hg.), *Festschrift zum 50. Geburtstag von Professor Hans Lenk*, Karlsruhe (Institut fuer Philosophie der Univ. Karlsruhe), 1985, σελ. 74-100
2. «**Einige Gedanken zur Logik und ihrer Vermittlung aus gegebenem Anlass**». Στο περιοδικό: *Zeitschrift fuer allgemeine Wissenschaftstheorie*, τόμος: 17 (1986), σελ. 353-360
3. «**Zum methodologischen Streit zwischen Natur- und Geisteswissenschaften. Versuch einer aktuellen Problembestimmung**». Στο περιοδικό: *Zeitschrift fuer allgemeine Wissenschaftstheorie*, τόμος 23 (1992), σελ. 223-239
4. «**Ansaetze zu einer allgemeinen Hermeneutik im 17. Jahrhundert**», = Κεφάλαιο. 2.2 στο: Hans Lenk, *Philosophie und Interpretation. Vorlesungen zur Entwicklung konstruktivistischer Interpretationsansaeetze*, ueberarb. u. d.Mitw. v. E. Kaleri, Frankfurt a.M. (Suhrkamp) 1993, σελ. 34-44
5. «**Die Grundlegung der modernen Hermeneutik durch Friedrich Schleiermacher**», = Κεφάλαιο. 2.3 στο: Hans Lenk, *Philosophie und Interpretation. Vorlesungen zur Entwicklung konstruktivistische Interpretationsansaeetze*, ueberarb. u. d. Mitw. v. E. Kaleri, Frankfurt a.M. (Suhrkamp) 1993, σελ. 44-64
6. «**Verstehen als grundlegendes Prinzip der Geisteswissenschaften bei W.Dilthey**», = Κεφάλαιο 2.4 στο: Hans Lenk, *Philosophie und Interpretation. Vorlesungen zur Entwicklung konstruktivistischer Interpretationsansaeetze*, ueberarb. u. d. Mitw. v. E. Kaleri, Frankfurt a.M. (Suhrkamp) 1993, S. 64-76
7. «**Das hermeneutische Moment in Martin Heideggers Analytik des Daseins**», = Κεφάλαιο 3.2 στο: Hans Lenk, *Philosophie und Interpretation. Vorlesungen zur Entwicklung konstruktivistischer Interpretationsansaeetze*, ueberarb. u. d. Mitw. v. E. Kaleri, Frankfurt a.M. (Suhrkamp) 1993, σελ. 100-118
8. «**Die Universalitaet der Hermeneutik bei H.-G. Gadamer**», = Κεφάλαιο 3.3 στο: Hans Lenk, *Philosophie und Interpretation. Vorlesungen zur Entwicklung konstruktivistischer Interpretationsansaeetze*, ueberarb. u. d.Mitw. v. E. Kaleri, Frankfurt a.M. (Suhrkamp) 1993, σελ. 118-137
9. «**Intentionalismus und Hermeneutik bei der Interpretation sprachlicher Aeusserungen**», στο: *Ethik und Sozialwissenschaften, Streitforum fuer Erwaegungskultur*, τόμος 4 (1993), τεύχος 2, σελ. 529-531
10. «**Verstehen als fundamentaler Begriff von Erkenntnistheorie und Ontologie. Zur gemeinsamen Grundlage geistes- und naturwissenschaftlicher Erkenntnis**», στο: Josef Simon (Hg.), *Zeichen und Interpretation*, Frankfurt a.M. (Suhrkamp) 1994, σελ. 188-212
11. «**Zur strukturellen Analogie zwischen hermeneutischem Interpretieren und wissenschaftlichem Theoretisieren**», στο: G. Meggle

- / U. Wessels (ed.), *ANALYOMEN 1. Proceedings of the 1st Conference "Perspectives in Analytical Philosophy"* (δημοσίευση στον τόμο κατόπιν κρίσης και επιλογής), Berlin – New York (Walter de Gruyter) 1994, σελ.333-344
12. «**Stil als theoretischer Grundbegriff der Aesthetik. Ein methodologischer Ansatz**», στο: Chr. Hubig / H. Poser, *Cognitio humana – Dynamik des Wissens und der Werte. XVII Deutscher Kongress fuer Philosophie*, Leipzig 1996, σελ. 1300-1307
 13. «**Η ερμηνεία ως κοινό μεθοδολογικό θεμέλιο θετικών και ανθρωπιστικών επιστημών. Ενότητα της επιστήμης και καθολικότητα της ερμηνευτικής**», στο περιοδικό: *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, τόμος 14 (1997), τεύχος 42, σελ. 272-301
 14. «**Was ist eine dichterische Welt? Zur Frage nach der spezifisch dichterischen Semiose**», στο: E. Kimminich (Hg.), *Erfundene Wirklichkeiten romanischer Erzahlliteratur*, Rheinfelden (Schaeuble) 1998, σελ. 61-79
 15. «**Werkimmanenz und Autor**», στο: F. Jannidis, G. Lauer, M. Martinez, S. Winko (Hg.), *Rueckkehr des Autors. Zur Erneuerung eines umstrittenen Begriffs*. Tuebingen (Walter de Gruyter) 1999, σελ. 235-254
 16. «**Το παιγνίδι ως πρότυπο της οντολογίας του έργου τέχνης στον Χ.-Γκ. Γκάνταμερ**», στο περιοδικό: *ΙΝΔΙΚΤΟΣ*, 1999, τεύχος 10, σελ. 77-99
 17. «**Το ύφος σε μια εργοκεντρική ερμηνευτική αισθητική της λογοτεχνίας**». Στο: *Πρακτικά του Β΄ Διεθνούς Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας: «Ταυτότητα και Ετερότητα στην Λογοτεχνία*», τόμος 3, *Ιστορικές, θεωρητικές, αισθητικές διαδικασίες*, Επιμ.: Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού, Αθήνα 2000, σελ. 207-219
 18. «**Η θεμελίωση της σύγχρονης ερμηνευτικής από τον Φρήντριχ Σλάιερμαχερ**» (ελληνική μετάφραση του ελαφρώς διασκευασμένου κεφαλαίου από το βιβλίο *Philosophie und Interpretation*, βλ. αρ. 5), στο περιοδικό: *ΙΝΔΙΚΤΟΣ*, 2001, τεύχος 15, σελ. 113-132
 19. «**Λογοτεχνική Ερμηνεία και Ανάγνωση**», στο περιοδικό: *ΔΙΑ-ΚΕΙΜΕΝΑ*. Ετήσια Εκδοση Εργαστηρίου Συγκριτικής Γραμματολογίας Α.Π.Θ., 2002, τεύχος 4, σελ. 29-49
 20. «**Finalitaet und Interpretation in der Hermeneutik**», στο: R. Duerr, G. Gebauer, M. Maring, H.-P. Schuett (Hg.), *Praktisches Philosophieren. Festschrift fuer Hans Lenk*, Muenster (LIT Verlag) 2005, σελ. 44-56
 21. «**Aesthetische Wahrheit: Transformation der Erkenntnistheorie in der Aesthetik Georg Friedrich Meiers**», στο: Joerg Schoenert / Friedrich Vollhardt (Hg.), *Geschichte der Hermeneutik und die Methodik der textinterpretierenden Disziplinen*, Berlin – New Yorck (Walter de Gruyter) 2005, σελ. 365-402
 22. «**Η τελετή στην πόλη**», στο *Citylab 2015: Αρχιτεκτονική και Πίστη*, Π. Πάγκαλος (επιμ.), Πάτρα 2016, σελ. 248-256
<https://issuu.com/ioannatrikogia/docs/teuxos>
 23. «**Die Ueberwindung des Dualismus in Wilhelm Diltheys erkenntnis-theoretischem und ontologischem Denken**», στο: *Proceedings of the XXIII World Congress of Philosphy*, Athens 2013, K. Boudouris, C. Dimitrakopoulos et alt. (eds.), τόμος 30 «Philosophical Hermeneutics», PDC 2018, σ. 73-81
DOI: 10.5840/wcp23201830748
https://www.pdcnet.org/wcp23/content/wcp23_2018_0030_0073_0081
 24. «**Η κρίση στην φιλοσοφία των ανθρωπιστικών επιστημών σήμερα**» [έχει υποβληθεί για κρίση για δημοσίευση στο Περιοδικό *ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ*]

Ανακοινώσεις

25. «Κατηγορίες ύφους και ερμηνευτική του ποιητικού λόγου», Εργαστήριο Νεοελληνικής και Συγκριτικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας Παν/μίου Πατρών, 24 Φεβρουαρίου 2016
26. «Προ-λογικά επίπεδα συνείδησης του πραγματικού στον Βίλχελμ Ντίλταϊ», Συνέδριο «Κριτική, Ερμηνεία και Πράξη» του Τμήματος Φιλοσοφίας προς τιμήν της Ομότιμης Καθηγήτριας Ιόλης Πατέλλη, 22-24 Ιανουαρίου 2017
27. «**Momente Interner Dynamik des Eon in Parmenides' Gedicht**», 6th Biennial Conference of Presocratic Studies της International Association for Presocratic Studies, διοργάνωση Richard D. McKirahan, Δελφοί 24-29 Ιουνίου 2018
[θα υποβληθεί για κρίση για δημοσίευση στο περιοδικό *Archiv fuer Geschichte der Philosophie*]

ΚΡΙΤΙΚΕΣ και ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ

Bernhard Sowinski, βιβλιοκριτική του *Methodologie der literarischen Stilinterpretation* στο: **GERMANISTIK**, εκδ. Max Niemeyer, 33(1993), σελ. 591-592,

Jean Greisch βιβλιοκριτική του *Philosophie und Interpretation* στο: *Revue des Sciences Philosophiques et Theologiques*, 77(1993), σελ. 277-278

Stefan Majetschak, βιβλιοπαρουσίαση του *Philosophie und Interpretation* στην εφημερίδα **Frankfurter Allgemeine Zeitung**, 2-4-1993, σελ. 37

REALLEXIKON DER DEUTSCHEN LITERATURWISSENSCHAFT:

στην επανέκδοση του 1997-2003, 3 τόμοι, από τον εκδοτ. οίκο Walter de Gruyter, 3η επικαιροποίηση από το 1926 του βασικού αυτού έργου αναφοράς και εγκυκλοπαίδειας της γερμανικής φιλολογικής επιστήμης,

- στο λήμμα: «*werkimmanente Interpretation*» ο **Axel Spree** επιλέγει την διατριβή μου *Methodologie der literarischen Stilinterpretation* ως στίγμα για την «προόδο της έρευνας» (Stand der Forschung),
- επίσης συμπεριλαμβάνει το άρθρο μου «Werimmanenz und Autor» στην επιλεγμένη βιβλιογραφία του ιδίου λήμματος, τόμος 3^{ος}, 2003
- συμπερίληψη του βιβλίου *Philosophie und Interpretation* στην επιλεγμένη βιβλιογραφία του λήμματος «*Hermeneutik*» από τον **Klaus Weimar** στο ίδιο αυτό βασικό έργο αναφοράς, τόμος 1^{ος} 1997

Επίσης: Η διατριβή μου *Methodologie der literarischen Stilinterpretation*, Wuerzburg (Koenigshausen & Neumann) 1993, περιλαμβάνεται σταθερά σε λίστα «Bestseller» (τελευταία ενημέρωση 30-8-2019) επιστημονικών βιβλίων στην θεματική περιοχή της ερμηνευτικής στο:

<https://www.xn--bcher-kva.world/Bestseller/Fachbuecher/Germanistik/Theorien-und-Methoden/Hermeneutik>

Ετεροαναφορές (διεθνείς) ενδεικτικά

Περί τις 200 στην διεθνή βιβλιογραφία - κυρίως γερμανική αλλά και γαλλική, ιταλική, αγγλόγλωσση, όπως επίσης μεμονωμένα και σε άλλες γλώσσες - έως και πάνω από 20 χρόνια μετά την δημοσίευση των τίτλων. (Λόγω έλλειψης συστηματικών μέσων αναζήτησης στις ανθρωπιστικές επιστήμες και σε γερμανόγλωσσες πηγές, βάσει βιβλιογραφικής έρευνας στο google books επίσης, πιο περιορισμένα, στο google scholars και scopus, academia κλπ.)

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Προπτυχιακές διπλωματικές εργασίες (ενδεικτικά)

- Ελένη Γρηγορίου, *Η αυτονόμηση του φαινομένου της τέχνης: από την γνωσιολογία του Leibniz στην καντιανή αισθητική*, Τμήμα Φιλοσοφίας ΠΠ 2004
- *Το ζήτημα της κάθαρσης στην αριστοτελική θεωρία της τραγωδίας*, 2004
- Rossen Stoyanov, *The Human Agent as Subject and Object of Knowledge in the Foundations of J. S. Mill's and W. Dilthey's Methodologies of the Human and Social Sciences. A comparative Study*, Τμήμα ΜΙΘΕ, συνεπιβλέπουσα μαζί με τον Στ. Ψύλλο, 2010
- Ευγενία Δασκαλάκη, *Η κατανόηση γραπτών κειμένων και ο ρόλος του συγγραφέα*, Τμήμα Φιλοσοφίας ΠΠ 2015
- Θεόδωρος Γιακής, *Ποιητική του χώρου στον Μάρτιν Χάιντεγκερ*, Τμήμα Φιλοσοφίας ΠΠ 2016
- Χρήστος Γιαννακάκης, *Ποιείν και λέγειν στον Martin Heidegger*, Τμήμα Φιλοσοφίας ΠΠ 2017

Μεταπτυχιακές Διπλωματικές Εργασίες

- Θανάσης Πολυζωίδης, *Η αντιπαράθεση μεταξύ Τζ. Στ. Μιλλ και Ου. Χιούελ*, Διαπαν/μιακό ΠΜΣ Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε. και Σχολής Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του Ε.Μ.Π., 2009
- Μαρία Κωστοπούλου, *Το «παιγνίδι» ως τεχνικός όρος στην εξέλιξη των αισθητικών θεωριών*, ΠΜΣ Τμήματος Φιλοσοφίας ΠΠ 2016
- Παναγιώτης Παγιάτης, *Περί γεννήσεως, ζωής και θανάτου της τέχνης: ο 'θάνατος' της τέχνης στον Χέγκελ*, ΠΜΣ Τμήματος Φιλοσοφίας ΠΠ 2017
- Θανάσης Δημητριάδης, *Ιστορικός κόσμος και κατανόηση στον Βίλχελμ Ντίλταϊ. Η μετάβαση από την ψυχολογική θεωρία στην ερμηνευτική*, ΠΜΣ Τμήματος Φιλοσοφίας ΠΠ 2018
- Χρήστος Γιαννακάκης, *Η επίδραση της χαϊντεγκεριανής τοπολογίας στην αρχιτεκτονική θεωρία*, [εργασία σε εξέλιξη]
- Δημήτρης Παπαδόπουλος, *Οι θέσεις των Ντίλταϊ και Χούσσερλ στην διαμάχη για τον ψυχολογισμό στο μεταίχμιο 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα*, [εργασία σε εξέλιξη]

Επίβλεψη διδακτορικών διατριβών

Επιβλέπουσα

- Ελένη Γρηγορίου: *Το ζήτημα της αλήθειας του έργου τέχνης στην φιλοσοφία του Μ. Χάιντεγκερ*, ως επιβλέπουσα, Τμήμα Φιλοσοφίας ΠΠ [η ολοκλήρωση της ερευνητικής εργασίας έχει καθυστερήσει λόγω προσωπικών δυσχερειών της υποψηφίας]
- Μέλος της Τριμελούς Επιτροπής
- Θεόδωρος Γεωργόπουλος, *Προσωπικότητα, Καθολικότητα και Ηθικό Κακό: Η Καντιανή Ηθική υπό το φως της Μεταφυσικής και της Οντολογίας* (επιβλ. Π. Κόντος, Τμήμα Φιλοσοφίας ΠΠ)
- Αικατερίνη Νίκζα, *Μεταβάσεις στο πεπερασμένο. Το υψηλό ως εμπειρία της αρνητικότητας στον Novalis, στον Hölderlin και στον Kafka*, (επιβλ. Γ. Ξηροπαϊδης, διδ. Διατριβή Α.Σ.Κ.Τ.)
- Στέλιος Βολακάκης, *Ελευθερία, Αναγκαιότητα και τελειότητα: Μια κριτική εξέταση του Λάϊμπνιτς* (επιβλ. Κ. Ανδρουλιδάκης, Τμήμα ΦΚΣ Παν/μίου Κρήτης)

-----ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ: Αύγουστος 2019-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΡΙΤΙΚΩΝ / ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΩΝ

1) Παρουσίαση της διατριβής μου στο περιοδικό βιβλιογραφικής τεκμηρίωσης
 GERMANISTIK. Internationales Referatenorgan mit bibliographischen Hinweisen.
 33. Jahrgang (1993), Max Niemeyer, 1993, σελ. 591-592:

Poetik: Stilistik und Rhetorik

- 3392 Bezzola, Tobia: Die Rhetorik bei Kant, Fichte und Hegel. Ein Beitrag zur Philosophiegeschichte der Rhetorik. - Tübingen: Niemeyer, 1993. VII, 172 S. (Rhetorik-Forschungen; 5) DM 68,-
- 3393 Buchholz, Michael B.: Metapher in der »talking cure«: die Rhetorik der »Arbeit am Widerstand«. In: Metaphernanalyse. S. 171-207.
- 3394 Faber, Marlene: »Immer leicht stilisiert«. Bemerkungen zum dramatischen Dialog. In: Interkulturelle Kommunikation. S. 121-125.
- 3395 Fritzsche, Joachim: Probleme einer praktischen Stilistik. In: Kultureller Wandel. AK. S. 51-69.
- 3396 Holly, Werner: Fersehen und Streitkultur. In: Kultureller Wandel. I. S. 57-66.
- 3397 Kaleri, Ekaterini: Methodologie der literarischen Stilinterpretation. Versuch einer analytischen Durchdringung hermeneutischer Strukturen. - Würzburg: Königshausen & Neumann, 1993. 241 S. (Epistemata: Reihe Literaturwissenschaft; 75) DM 48,-
- Dieses Buch, eine Karlsruher Diss. von 1990, greift erneut die seit Dilthey wiederholt diskutierte und noch wenig befriedigende wissenschaftstheoretische (= methodologische) Begründung des Vorgehens in der Literaturwissenschaft auf, um ihr in der Auseinandersetzung mit neueren wissenschaftstheoretischen Ansätzen neue Aspekte zu vermitteln. Zunächst werden hier die Gegensätze zwischen naturwissenschaftlichem und geisteswissenschaftlichem Vorgehen in der Nachfolge Diltheys bis zum neueren Positivismusstreit sowie Reptische wie vordergründig positive Ansätze zur »Wissenschaftlichkeit« von Literaturwissenschaft, etwa von L. Pollmann, H. Götner, J. Jacobs, S. J. Schmidt, N. Groeben u. a., diskutiert. Als eigentliche Aufgabe dieser Arbeit wird jedoch die Erreichung einer Synthese zwischen einer (nach Einsichten Greif und Stegmüllers) modifizierten Analytischen Wissenschaftstheorie und der Hermeneutik am Beispiel der werkimmanenten Interpretationsweise Staigers angesehen. Die Verf. sucht dementsprechend die impliziten methodologischen Ansätze in Staigers Deutungsverfahren aufzuweisen, wobei Staigers Begriff des Stils als hermeneutischer Resultat zum Gegenstand wei-

terer Untersuchungen gewählt wird, die besonders den Momenten der Unterdeterminiertheit, des Holismus und der Wechselwirkung von Stil und Gehalt sowie den Stilkategorien und Gattungen gewidmet sind. Inwieweit diese mitunter mathematisch-formelhafte und nicht leicht lesbare Verbindung wissenschaftstheoretischer und hermeneutischer Explikationen die künftige literaturwissenschaftliche Methodik befruchten wird, bleibt abzuwarten.

- 3398 Klein, Josef: Sektionsbericht. In: Kultureller Wandel. I. S. 45-47. - [Sprechkulturen - »Streitkulturen« in der öffentlichen und privaten Auseinandersetzung]
- 3399 Köthhoff, Helga: Streitformen interkulturell. Öffentlichkeit und Privatheit als Kontextfaktoren. In: Kultureller Wandel. AK. S. 5-28.

2) Παρουσίαση του βιβλίου "Philosophie und Interpretation" από τον γνωστό γάλλο φιλόσοφο Jean Greisch¹ στο περιοδικό "Revue des Sciences Philosophiques et Theologiques", τόμος 77(1993), σελ. 277-280 (παραθέτω μόνο την ειδική αναφορά στα κεφάλαια που υπογράφω προσωπικά σελ. 277-278):

BULLETIN DE PHILOSOPHIE HERMÉNEUTIQUE

277

La problématique des limites de l'interprétation que développe Hans LENK dans son ouvrage *Philosophie und Interpretation*¹² nous ramène de l'herméneutisme sur la terre ferme d'une épistémologie instruite par les théories pragmatiques de l'action. Issu d'une série de cours donnés au semestre d'hiver 1989/90 à l'université de Karlsruhe, l'ouvrage s'ouvre sur une introduction où, à la suite d'une méditation du mythe platonicien de l'invention de l'écriture, l'A. expose le concept traditionnel d'interprétation et ses différents champs d'application (p. 9-28). A ses yeux, le temps est venu de surmonter le clivage classique de l'explication et de la compréhension au nom du concept *constructiviste* de l'interprétation. Pour cela, il est nécessaire de reconstruire la genèse des notions de compréhension et d'interprétation dans la tradition des sciences de l'esprit (p. 29-77), tâche que H. L. a confiée à E. Kaléri, dont la présentation de l'histoire de l'herméneutique du XVIe siècle jusqu'à Dilthey est excellente, même si elle pêche par un excès d'orthodoxie diltheyenne. Que Dilthey occupe une place si centrale dans cette reconstruction historique n'est nullement un hasard, car c'est bien le pacte diltheyen entre l'épistémologie et l'herméneutique qu'il s'agit de renouveler, au nom d'une nouvelle conception de l'interprétation qui veut surmonter les limites de l'ancienne herméneutique des sciences de l'esprit.

La présentation de la philosophie herméneutique contemporaine fait l'objet du troisième chapitre intitulé «L'interprétation comme principe philosophique» (p. 77-145). Y sont analysées, toujours sous la plume d'E. Kaléri, les positions de Heidegger, Gadamer, et plus brièvement, de P. Ricœur. Ici encore, l'analyse privilégie la dette à l'égard de Dilthey. Ainsi la présentation de l'herméneutique heideggérienne de la facticité (p. 100-118) souligne-t-elle vigoureusement la continuité par rapport à la philosophie de la vie diltheyenne, nonobstant l'approfondissement ontologique du problème de la compréhension. En montrant l'union étroite que l'analytique heideggérienne de l'existence établit entre «l'interprétation ontologique et la fondation prag-

278

J. GREISCH

matique du phénomène de la compréhension» (p. 117), E. Kaléri présente Heidegger comme un interlocuteur possible d'une pragmatique de l'action.

Gadamer (p. 118-137) apparaît comme un penseur qui a su restituer aux sciences de l'esprit les questions nouvelles que l'approfondissement heideggérien du concept de compréhension a rendu possibles (p. 120). A juste titre, l'A. insiste sur la nécessité de lire les parties historiques de *Vérité et méthode* non comme de simples excursus, mais comme parties intégrantes de l'argument du livre, de même qu'il lui semble que, loin de disqualifier toute interrogation épistémologique, Gadamer a su poser la question philosophique du *lieu épistémologique* de la compréhension dans les sciences de l'esprit (p. 122). L'analyse fait émerger une seule question critique, dont on verra plus loin l'importance : dans le processus de constitution du monde et dans l'expérience du monde, faut-il partir du primat du langage, comme le pense Gadamer, ou du primat de l'agir? [...]

¹ Στα ελληνικά έχει δημοσιευθεί ως αυτοτελές βιβλίο με τίτλο "Οι μεταφορές της ανάγνωσης. Ζητήματα μεθόδου" (εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα) ένα κεφάλαιο του βιβλίου του "Hermeneutique et grammatologie" (Centre National de la Recherche Scientifique, 1977)

- 3) Παρουσίαση του βιβλίου "Philosophie und Interpretation" στην εφημερίδα Frankfurter Allgemeine Zeitung, 2 Απριλίου 1993, αρ. 78 / σελ. 37

Frankfurter Allgemeine Zeitung

Freitag, 2. April 1993, Nr. 78 / Seite 37

Interpretamur, interpretabimur

Ansätze, nur Ansätze

Nietzsches Einsicht, daß es keine „Tatsachen“, sondern „nur Interpretationen“ gibt, ist in der Gegenwartsphilosophie ein Fluchtpunkt, der die lange Zeit gegenläufigen Bestrebungen angelsächsisch-analytischen und kontinentaleuropäisch-hermeneutischen Denkens zu konzentrieren verspricht. Die „These von der Interpretativität“ beziehungsweise „Interpretationsinprägniertheit“ aller Bezugnahme auf die Wirklichkeit stellt auch der Karlsruher Philosophieprofessor und derzeitige Präsident der „Allgemeinen Gesellschaft für Philosophie in Deutschland“ in das Zentrum seines Buches. Wir können nicht nicht interpretieren. Dies zu behaupten wäre ja selbst schon eine Interpretation. Lenks Vorlesungen widmen sich deshalb der Aufgabe, Bedeutung und Geschichte des Interpretationsbegriffs sowie Grundzüge einer systematischen Interpretationstheorie zu umreißen, die er „transzendentalen Interpretationismus“ oder auch „Interpretationskonstruktivismus“ nennt.

Die ersten fünf der sechs Hauptkapitel des Buches, die Lenk zum Teil gemeinsam mit Ekaterini Kaleri erarbeitet hat, informieren in großen Zügen über die Geschichte des Interpretationsgedankens in der Hermeneutik von ihren Anfängen bis zu Paul Ricœur, über das Interpretationsverständnis in der Analytischen Philosophie sowie in der neueren Sozial- und Kognitionswissenschaft. Das letzte Kapitel bietet in Auseinandersetzung mit dem Denken des Berliner Philosophen Günter Abel einen Einblick in Lenks eigene Theorie.

[...]

STEFAN MAJETSCHAK

REALLEXIKON DER DEUTSCHEN LITERATUR- WISSENSCHAFT

Neubearbeitung des Reallexikons
der deutschen Literaturgeschichte

gemeinsam mit Georg Braungart,
Harald Fricke, Klaus Grubmüller,
Friedrich Vollhardt und Klaus Weimar

herausgegeben von
Jan-Dirk Müller

Band III
P–Z

Walter de Gruyter · Berlin · New York
2003

zur Entwicklung einer Interpretationsweise bei, die als Ergänzung und schließlich auch Gegenposition zur vorherrschenden *Geistesgeschichte* auftrat (*Formgeschichte*).

Während die Programmatik der Stilkritik bereits vor dem Zusammenbruch des Nationalsozialismus entworfen worden war – Emil Staigers griffige Formeln „Beschreiben statt erklären!“ und „begreifen, was [uns] ereignet“ finden sich schon in „Die Zeit als Einbildungskraft des Dichters“ von 1939 (13–15) –, beginnt die eigentliche Konjunktur der Werkimmanenten Interpretation nach dem 2. Weltkrieg, und zwar nicht zuletzt aus politischen Gründen: Die Rückkehr zur Autonomie-Ästhetik gilt als Teil der „ideologischen Kehre“ aus dem Politisch-Kollektiven ins Unpolitisch-Subjektive“ (Hermann 1994, 116f).

Bereits in den 1950er Jahren wurde vereinzelt Kritik laut (C. Heselhaus; W. Muschg, 173: „zerschwatzte Dichtung“). Nachdem der Ausdruck *Werkimmanente Interpretation* zu einem „Hauptschimpfwort in der ideologiekritischen Wende der 1968er Jahre“ avanciert war (Barner, 13), wird er bis heute häufig pejorativ verwendet. In jedem Fall stellen werkimmanente Verfahren das implizite ‚Reinbild‘ der radikalen Interpretations-Gegner dar – sei es der New Criticism im Falle Susan Sonjags, sei es Staigers, Kunst der Interpretation‘ im Fall der *Empirischen Literaturwissenschaft*, sei es die ‚Explication de texte‘ im Fall der *Dekonstruktion* (vgl. Spree, 66f., 100–104, 180–183).

Forschung. Die Schwerpunkte der Forschungen zur Werkimmanenten Interpretation lagen auf der Untersuchung der Vorgeschichte, insbesondere zu den Einflüssen der formalistischen Tendenzen in der Literatur- und Kunstwissenschaft in der 1. Hälfte des 20. Jhs. (Hermann 1968; Bergbahn); auf der Explikation der literaturtheoretischen Voraussetzungen (Kaleri 1993; Danneberg); sowie auf der Darstellung der gesellschaftlichen Verfahren der verschiedenen ‚werkimmanent‘ genannten Interpretationstypen (Fricke 1977; Strube 1993, 71–80; *Methodologie*). Die Frage nach den Ähnlichkeiten und Unterschieden zwischen den verschiedenen Werkimmanenten Ansätzen insbesondere

denen von Staiger und Kayser, wird bis heute kontrovers beantwortet (Heselhaus, 260–262; anders Strube 2000, 45–52).

Ähnliches gilt für die Frage nach der Relevanz der kontextuellen Bezüge: Lange Zeit galt die vermeintliche Abwertung insbesondere des historischen Kontexts (*Sozialgeschichte*) als vorherrschendes Kennzeichen der Werkimmanenten Interpretation; es bestand weitgehend Einigkeit darüber, daß die historische Wirklichkeit in der das Werk entstand, ebenso unbeachtet bleibe wie die Biographie des Autors oder die Frage nach der *Rezeption* bei den zeitgenössischen Lesern, für die das Werk geschrieben wurde (Bergbahn, 395). Neuerdings wird darauf verwiesen, daß beispielsweise der Einbezug des Autors und seiner literaturgeschichtlichen Stellung von den Vertretern der Werkimmanenten Interpretation nicht nur nicht verboten, sondern im Gegenteil gerade gefordert wurde (Danneberg). Es ist deshalb zu unterscheiden zwischen der ‚ästhetischen Autonomie‘ des Textes einerseits und der ‚genetischen‘ oder ‚ontologischen‘ andererseits (Strube 2000, 47); die Werkimmanente Interpretation unterstellt die Autonomie des Textes nur im ersten Sinn.

Lit: Theodor W. Adorno: *Noten zur Literatur*. Frankfurt 1974. – Wilfried Barner: *Literaturwissenschaft – eine Geschichtswissenschaft?* München 1990. – Daniel Bergez: *Explication de texte littéraire*. Paris 21996. – Klaus L. Bergbahn: *Wortkunst ohne Geschichte*. Zur werkimmanenten Methode der Germanistik nach 1945. In: *Monatshefte* 71 (1979), S. 387–398. – Sigurd Burkhardt: *Zur Theorie der werkimmanenten Deutung*. In: Fs. Bernhard Blume, Hg. v. Egon Schwarz und Hunter G. Hannum. Göttingen 1967, S. 9–28. – Lutz Danneberg: *Zur Theorie der werkimmanenten Interpretation*. In: *Zeitenwechsel*. Hg. v. Wilfried Barner und Christoph König. Frankfurt 1996, S. 313–342. – Horst Eiders (Hg.): *Die Werkinterpretation*. Darmstadt 1967. – Victor Erlich: *Russischer Formalismus*. München 1964. – Harald Fricke: *Die Sprache der Literaturwissenschaft*. München 1977. – Jost Hermann: *Synthetisches Interpretieren*. München 1968. – J. H.: *Geschichte der Germanistik*. Reinbek 1994. – Clemens Heselhaus: *Auslegung und Erkenntnis*. In: *Gestaltprobleme der Dichtung*. Fs. Günther Müller. Hg. v. Richard

S. 259–282. – Ekaterini Kaleri: *Methodologie der literarischen Stilinterpretation*. Würzburg 1993. – E. K.: *Werkimmanenz und Autor*. In: *Rückkehr des Autors*. Hg. v. Foits Jannetis u. a. Tübingen 1999, S. 225–254. – Wolfgang Kayser: *Sprachform und Redeform in den Heideblidem‘ der Annette von Droste-Hülshoff* [1936/40]. In: Eiders 1967, S. 90–134. – W. K.: *Das sprachliche Kunstwerk*. Bern 1948, 171963. – W. K.: *Literarische Wertung und Interpretation*. In: W. K.: *Die Vortragsreihe*. Bern 1958, S. 39–57. – Gustave Lanson: *Quelques mots sur l'explication de textes*. In: G. L.: *Méthodes de l'histoire littéraire*. Paris 1925, S. 38–57. – Walter Muschg: *Die Zerstörung der deutschen Literatur*. München 1956. – Gerhard Pasterack: *Interpretation*. München 1979. – Leo Spitzer: *Eine Methode Literatur zu interpretieren*. München 1966. – Axel Spree: *Kritik der Interpretation*. Paderborn, München 1995. – Emil Staiger: *Die Zeit als Einbildungskraft des Dichters*. Zürich 1939, 1963. – E. S.: *Die Kunst der Interpretation* [1951]. Zürich 1955. – Werner Strube: *Analytische Philosophie der Literaturwissenschaft*. Paderborn, München 1993. – W. S.: *Die literaturwissenschaftliche Textinterpretation*. In: *Sinnvermittlung*. Hg. v. Paul Michel und Hans Weder. Zürich 2000, S. 43–69. – Robert Weimann: *New Criticism und die Entwicklung bürgerlicher Literaturwissenschaft*. Halle 1962. – Heinrich Wölfflin: *Kunstgeschichtliche Grundbegriffe*. München 1915.

Axel Spree

Wertung

Beurteilung literarischer Gegenstände.

Expl: Der Begriff bezeichnet beurteilende Annahmen, Handlungen und Äußerungen. Ihre kommunikative Verbindlichkeit und ihr Wahrheitsanspruch reichen dabei von der bloß individuellen Geschmacksbekundung („ich liebe Schiller“) über das vor-sichtshalber eingeschränkte Werturteil („ich finde das Sonett miserabel“) bis zum kategorischen (unbedingten) – Werturteil („Goethes Elegien sind meisterhaft“). Als Werturteil kann eine Äußerung gelten, so lange über sie mit Gründen gestritten wird oder werden könnte; meistens wird ihr Geltungsanspruch durch Behauptungssätze si-

Objekt einer Theorie der literarischen Wertung. Irrelevant sind dagegen hypothetische Werturteile („x ist gut, wenn y der Benutzer ist“); Echte Werturteile ergeben nicht über Personen oder Gruppen, sondern ‚kategorisch‘ über den jeweiligen Gegenstand; sie beanspruchen, für alle urteilsfähigen Rezipienten gültig zu sein.

Sobald bloße Zustimmung- oder Ablehnungsergebnisse die Form literarischer Werturteile annehmen, die sich behauptend an andere richten, sind sie zunächst Eignungsurteile. Literarische Gegenstände (von Laut und Silbe bis zu ‚Literatur überhaupt‘) werden also einem bevorzugten ‚Gebrauch‘ empfohlen, oder es wird von diesem abgerraten – im Unterschied zu historischen Rekonstruktionen vergangener Wertungen und Wertsysteme, deren sich eine ‚Wertungsgeschichte‘ anzunehmen hätte. Als Abwandlung von Eignungsurteilen sind ‚Leistungsurteile‘ aufzufassen, die auf die Kompetenz von Autoren abheben, taugliche Gegenstände hervorzubringen (Klenseker 1989).

Da es keine Eignung, an sich‘ gibt, muß ihr ‚Wozu‘ bestimmt werden: Das literarische Werturteil ist teleologisch; es behauptet, ein literarischer Gegenstand sei geeignet bzw. ungeeignet, erwünschte *Funktionen zu erfüllen, d. h. erwünschte (oder unerwünschte) Wirkungen hervorzubringen*. Die Begründung eines Werturteils hat die in Frage kommenden Funktionen und Folgefunktionen hierarchisch zu ordnen. Wird eine Funktion (von der sich dann gegebenenfalls der ‚Name‘ eines Werturteils ableitet, etwa: *ästhetisches, moralisches, religiöses, politisches, ökonomisches Werturteil*) an (obligatorisch) erfüllt werden – nachgeordnete Funktionen nur fakultativ (z. B. galt in den Jahren um 1970 bei vielen die *emanzipatorische Funktion* als obligatorisch, elementare ‚ästhetische‘ Funktionen dagegen als fakultativ).

Eine von drei Hauptklassen wertender Ausdrücke (‚Wertwörter‘) bezieht sich ausdrücklich auf eben diese Funktionen (Wirkungen): *spannen, rühmend, abstoßend* etc. Implizit gilt dies auch für ‚zusammenfassende Wertwörter‘ (wie *gut, schlecht, hervor-*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ

Dr. Fotis Jannidis (München)
Dr. Gerhard Lauer (München)
Dr. Matias Martinez (München)
Dr. Simone Winko (Hamburg)

Ludwig-Maximilians-Universität
Institut für Deutsche Philologie

Schellingstraße 3, 80799 München
Tel.: 0 89 / 21 80 - 33 81
Fax: 0 89 / 21 80 38 71

Ludwig-Maximilians-Universität, Institut f. Deutsche Philologie
Schellingstraße 3, D-80799 München

Prof. Dr. Ekaterini Kaleri
University of Patras
Institute of Theatrology
26500 Rio/Patras
Griechenland

München, den 15. Juli 1996

Sehr geehrte Frau Kaleri,

wir planen ein Kolloquium zu dem Thema „Rückkehr des Autors?“. Den Anstoß, gerade dieses Thema zum Gegenstand eines Kolloquiums zu machen, gab die Beobachtung, daß die Theoriedebatten den Begriff des Autors zwar weitgehend verabschiedet haben, die interpretatorische Praxis aber mit diesem Begriff weiterhin arbeitet. Diese Diskrepanz scheint uns nicht zuerst Folge methodischer Naivität der literaturwissenschaftlichen Praxis gegenüber den Erfordernissen der Theorie. Vielmehr verweist sie auf ein grundsätzliches Problem der Interpretationstheorie, das weder systematisch noch historisch ausreichend beschrieben ist. Wir haben unsere Überlegungen und Diskussionen dazu in dem beiliegenden Exposé zusammengefaßt. Das Beschreibungsdefizit mindestens ansatzweise auszugleichen und mit programmatischen Überlegungen zum Konzept des Autors zu verbinden, wäre die Aufgabe des Kolloquiums.

Wir möchten nun anfragen, ob Sie Zeit und Interesse hätten, an einem solchen Kolloquium teilzunehmen. Wir würden uns jedenfalls sehr darüber freuen, wenn Sie kommen könnten. Eine Liste der von uns angeschriebenen Teilnehmer finden Sie ebenfalls in den übersandten Unterlagen. Als Termin haben wir zweieinhalb Tage Anfang Oktober 1997 vorgesehen. Der Ort der Tagung wäre voraussichtlich in der Nähe von München. Damit die Finanzierung des Kolloquiums möglichst bald beantragt werden kann, wäre uns sehr geholfen, wenn Sie uns bald schon schreiben, möglichst unter Nennung eines vorläufigen Themas, das sich den sechs im Exposé genannten Aspekten des Themenfeldes 'Autor' zuordnen läßt.

PD Dr. Eva Kimmich
Romanisches Seminar der Universität
Werthmannplatz 3
D-79085 Freiburg i. Br.

Priv.:
Siedlerhöfe 2
77955 Ettenheim/Münchweier
07822/44170

Ettenheim, den 15. November 1996

Sehr geehrte Frau Kaleri,

Ihre in der Reihe Literaturwissenschaft erschienene Dissertation und literaturtheoretische Untersuchung "Methodologie der literarischen Stilinterpretation" scheint uns sehr interessante Perspektiven zu weisen. Wir würden uns deshalb freuen, wenn Sie sich an unserer Sektion am Romanistentag (28.9 - 2.10. 1997 in Jena) mit einem Vortrag beteiligen würden. Der beiliegende Ausschreibungstext wird in den im November erscheinenden *Mitteilungen* des Romanistenverbandes veröffentlicht werden.

Ihre Teilnahme zugesichert haben bereits Prof. Dr. Siegfried Joseph Schmidt, Prof. Dr. Joseph Jurt, Prof. Dr. Charles Grivel und als Autor Alain Robbe-Grillet.

Für eine baldige Anmeldung mit Angabe Ihres Vortragsthemas wären wir Ihnen dankbar.

Mit freundlichen Grüßen

Ettenheim, den 14. März 1997

Sehr geehrte Frau Dr. Kaleri,

herzlichen Dank für Ihr Fax mit dem sehr interessanten Themenvorschlag, den ich wegen der zentralen Fragestellung und seiner grundsätzlich theoretischen Ausrichtung, wenn es Ihnen recht ist, gerne als Einführungsvortrag einplanen würde.

Ich freue mich sehr, daß Sie an unserer Diskussionsrunde teilnehmen werden, denn ich hoffe, daß dadurch neue Fragen aufgeworfen werden können, die der Literaturwissenschaft Aufwind für zukünftige Perspektiven verschaffen soll.

Ich glaube wir werden eine recht interessante Spannweite an Vorträgen haben, die sich besonders auf die lateinamerikanische Gegenwartsliteratur konzentriert. Ich lege Ihnen die vorläufige Themenliste bei. [...]

Einstweilen mit den besten Wünschen und Grüßen

Ihre

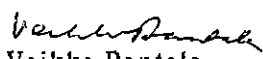
September 7, 1993

Dr. Ekaterini Kaleri
Universitat Karlsruhe
Institut für Philosophie
Kollegium am Schloß, Bau II
D-76128 Karlsruhe
BRD

Dear Dr. Kaleri,

Thank you very much for your letter of September 3. Dr. Kuokkanen suggested to me earlier that you might be interested in the kind of research my research group (financed by the Academy of Finland) is involved in in Tampere. We are e.g. trying to search methods for the human sciences in which we would combine the most interesting features of analytic and continental philosophy. Enclosed please find the research proposal we submitted to the Academy when applying for research money last year. If you need more information about the current stage of the research, about meetings, etc., please let me know. There are also some other researchers here who are working on similar topics but who do not directly belong to the group indicated in the proposal. If you are interested and would like to come to Tampere to see the people here or to work with them, you are wellcome. In such a case, I wonder if it would be possible for you to get money from the DFG or elsewhere for the visit. If not, or if you need my help, please let me know; I try to find out possibilities.

Sincerely yours

Veikko Rantala
Professor of Philosophy

P.S. Since I am on a sabbatical leave this year, I give you my home address; you can send faxes to the Department of Philosophy in Helsinki, as earlier:

Umpiaidanpolku 4 B 6
00840 Helsinki
Finland

Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Hans Lenk
Kollegium am Schloß, Bau II, 76128 Karlsruhe, Tel. (0721) 608-2149, Fax (0721) 608-4290

26. Juni 1995

Institut für Philosophie, Universität Karlsruhe, 76128 Karlsruhe

Frau

Ass. Prof. Dr. Ekaterini Kaleri

Institut of Theatrology

University of Patras

26500 Rio/Patras

Griechenland

Fax: (0030) 61-991-996

Einladung zu einem Fortgeschrittenenseminar „Zur Philosophie des Interpretationskonstruktivismus“ in Karlsruhe, 20.-22. Juli 1995

Sehr geehrte, liebe Frau Kaleri,

dürfen wir Sie hiermit als Mitveranstalterin und Leiterin sowie als Referentin zu unserem Disziplinsenar für Fortgeschrittene über die Philosophie des Interpretationskonstruktivismus einladen. Dieses Seminar ist nicht nur für fortgeschrittene Philosophen relevant, sondern auch für Literaturwissenschaftler aller Art und fällt somit direkt in Ihren Forschungs- und Lehrbereich.

Ich würde mich freuen, wenn Sie aktiv an diesem Seminar als Mitleiterin und Referentin teilnehmen könnten.

Mit freundlichen Grüßen

Ihr

Hans Lenk

Philosophische
Fakultät
Fachgruppe Philosophie
Dr. Dieter Telchert

Telefax (0049) (7531) 88 2502

Universität Konstanz, Postfach 5560 · D 78434 Konstanz

Frau
Dr. Ekaterini Kaleri
Institut für Philosophie
Universität Karlsruhe
Postfach 6980

Universitätsstraße 10
Telefon: 07 20 359 univ d
Telefax: (07531) 98-1
Durchwahl: 88-2439

Datum: 19.10.1993

76128 Karlsruhe

Liebe Frau Kaleri,

die Fachgruppe Philosophie in Konstanz veranstaltet ein wöchentliches Forschungskolloquium, zu dem ich Sie als Vortragende einladen möchte. Das von den Mitgliedern des "Mittelbaus" organisierte Kolloquium findet während des Semesters jeweils am Donnerstag, 16.15-17.15, statt und dient dem Vortrag und der Diskussion von Arbeiten sowohl auswärtiger Gäste als auch der Mitglieder der Fachgruppe.

Im laufenden Kalenderjahr können wir den auswärtigen Gästen die Kosten für Fahrt und Übernachtung ersetzen und ein kleines Vortragshonorar (DM 200,-) bezahlen. Über das Thema eines Referats aus Ihren derzeitigen Arbeitsgebieten könnten wir uns sicherlich leicht verständigen. Da ich selbst über hermeneutische Probleme arbeite, würde mich freuen, wenn Sie zu einem Thema aus dem Umkreis der Verstehens- und Interpretationstheorie sprechen würden.

Es wäre schön, wenn Sie die Einladung nach Konstanz annehmen könnten.

Mit freundlichen Grüßen

[Handwritten signature]